

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 25/19

Λουξεμβούργο, 7 Μαρτίου 2019

Αποφάσεις στις υποθέσεις T-716/14
Anthony C. Tweedale κατά Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των
Τροφίμων (EFSA) και T-329/17 H. Hautala κ.λπ. κατά EFSA

Ακυρώνονται οι αποφάσεις της EFSA με τις οποίες αρνήθηκε την πρόσβαση στις μελέτες τοξικότητας και καρκινογονικότητας της δραστικής ουσίας γλυφοσάτη

Το συμφέρον του κοινού να έχει πρόσβαση στις πληροφορίες σχετικά με τις εκπομπές στο περιβάλλον έγκειται ακριβώς όχι μόνο στο να γνωρίζει τι απορρίπτεται ή τι είναι προβλέψιμο ότι θα απορριφθεί στο περιβάλλον, αλλά και στο να κατανοήσει τον τρόπο με τον οποίο το περιβάλλον κινδυνεύει να επηρεαστεί από τις εν λόγω εκπομπές

Η γλυφοσάτη είναι χημικό προϊόν χρησιμοποιούμενο στα φυτοφάρμακα, τα οποία είναι φυτοπροστατευτικά προϊόντα, και ένα από τα πλέον ευρέως χρησιμοποιούμενα ζιζανιοκτόνα στην Ένωση.

Η γλυφοσάτη καταχωρίστηκε στον κατάλογο των δραστικών ουσιών με περίοδο ισχύος από 1ης Ιουλίου 2002 έως 30 Ιουνίου 2012. Η καταχώριση αυτή παρατάθηκε προσωρινά έως την 31η Δεκεμβρίου 2015. Για την ανανέωση της έγκρισης της δραστικής ουσίας γλυφοσάτη, η Γερμανία, ως κράτος εισηγητής, υπέβαλε στην Επιτροπή και στην Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA) «σχέδιο έκθεσης για την αξιολόγηση της ανανέωσης», το οποίο δημοσιεύθηκε από την EFSA στις 12 Μαρτίου 2014.

Στην υπόθεση T-716/14, ο Anthony C. Tweedale υπέβαλε στην EFSA αίτηση πρόσβασης σε έγγραφα δυνάμει του κανονισμού για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα¹ καθώς και του κανονισμού για την εφαρμογή στα όργανα και τους οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Κοινότητας των διατάξεων της σύμβασης του Aarhus σχετικά με την πρόσβαση στις πληροφορίες² (στο εξής: κανονισμός του Aarhus). Η αίτηση αυτή αφορούσε δύο μελέτες τοξικότητας: τις «δύο “βασικές μελέτες” που χρησιμοποιήθηκαν για τον καθορισμό της αποδεκτής ημερήσιας πρόσληψης (ADI) της γλυφοσάτης».

Στην υπόθεση T-329/17, οι Heidi Hautala και Michèle Rivasi καθώς και οι Benedek János και Bart Staes, μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, υπέβαλαν στην EFSA αίτηση πρόσβασης σε έγγραφα δυνάμει των ίδιων κανονισμών. Η αίτησή τους αφορούσε τα τμήματα σχετικά με «το υλικό, τις πειραματικές συνθήκες και τις μεθόδους» και τα «αποτελέσματα και την ανάλυση» των μελετών για την καρκινογονικότητα της γλυφοσάτης που δεν είχαν δημοσιευθεί. Οι προσφεύγοντες υπενθύμισαν με την αίτησή τους ότι ο Διεθνής Οργανισμός Ερευνών για τον Καρκίνο (International Agency for Research on Cancer, IARC) είχε διαπιστώσει, τον Μάρτιο του 2015, τη δυνητική καρκινογονικότητα της γλυφοσάτης και, ότι, παρά ταύτα, τον Νοέμβριο του 2015, η εξέταση από τους ομοτίμους της EFSA κατέληξε στο πόρισμα ότι η γλυφοσάτη δεν προκαλούσε κατά πάσα πιθανότητα κανένα κίνδυνο καρκινογένεσης για τον άνθρωπο.

Σε αμφότερες τις υποθέσεις, η EFSA αρνήθηκε να παράσχει τη ζητηθείσα πρόσβαση, αιτιολογώντας την απόφασή της, μεταξύ άλλων, ως εξής: (i) η γνωστοποίηση των πληροφοριών

¹ Κανονισμός (ΕΚ) 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2001, για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής (ΕΕ 2001, L 145, σ. 43).

² Κανονισμός (ΕΚ) 1367/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Σεπτεμβρίου 2006, για την εφαρμογή στα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας των διατάξεων της σύμβασης του Aarhus σχετικά με την πρόσβαση στις πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα (ΕΕ 2006, L 264, σ. 13).

αυτών θα μπορούσε να προκαλέσει σοβαρή βλάβη στα εμπορικά και οικονομικά συμφέροντα των επιχειρήσεων που είχαν υποβάλει τις εκθέσεις μελετών· (ii) δεν συνέτρεχε υπερισχύον δημόσιο συμφέρον το οποίο να δικαιολογεί τη γνωστοποίηση· (iii) δεν συνέτρεχε υπερισχύον δημόσιο συμφέρον για τη γνωστοποίηση των τμημάτων των μελετών στα οποία ζητούσαν πρόσβαση οι προσφεύγοντες, καθόσον τα τμήματα αυτά δεν αποτελούσαν πληροφορίες που «αφορούν εκπομπές στο περιβάλλον», κατά την έννοια του κανονισμού αυτού· και (iv) η πρόσβαση στα τμήματα των μελετών αυτών δεν ήταν αναγκαία ώστε να επαληθευτεί η διεξαχθείσα επιστημονική αξιολόγηση των κινδύνων σύμφωνα με τον κανονισμό σχετικά με τη διάθεση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά³.

Ως εκ τούτου, οι προσφεύγοντες προσέφυγαν στο Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης με αίτημα την ακύρωση των αρνητικών αποφάσεων.

Με τις σημερινές αποφάσεις του, το Γενικό Δικαστήριο υπενθυμίζει καταρχάς το τεκμήριο σύμφωνα με το οποίο η δημοσιοποίηση των πληροφοριών που «αφορούν εκπομπές στο περιβάλλον», με εξαίρεση τις πληροφορίες που είναι σχετικές με έρευνες, θεωρείται ότι επιβάλλεται από δημόσιο συμφέρον που υπερισχύει έναντι του συμφέροντος στην προστασία των εμπορικών συμφερόντων ορισμένου φυσικού ή νομικού προσώπου, οπότε δεν χωρεί επίκληση της προστασίας των εν λόγω εμπορικών συμφερόντων κατά της δημοσιοποίησης των πληροφοριών αυτών. Τούτο συνεπάγεται ότι θεσμικό όργανο της Ένωσης, το οποίο έχει επιληφθεί αίτησης πρόσβασης σε έγγραφο, δεν μπορεί να δικαιολογήσει την άρνησή του να το γνωστοποιήσει με βάση την εξαίρεση περί προστασίας των εμπορικών συμφερόντων συγκεκριμένου φυσικού ή νομικού προσώπου, όταν οι περιεχόμενες στο έγγραφο αυτό πληροφορίες αποτελούν πληροφορίες που «αφορούν εκπομπές στο περιβάλλον».

Στη συνέχεια, το Γενικό Δικαστήριο εξετάζει τη φύση των πληροφοριών που περιέχονται στις ζητηθείσες μελέτες προκειμένου να διαπιστώσει αν οι μελέτες αυτές αποτελούν πληροφορίες «που αφορούν εκπομπές στο περιβάλλον», κατά την έννοια του κανονισμού του Aarhus.

Το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι δραστική ουσία περιεχόμενη σε φυτοπροστατευτικά προϊόντα, όπως η γλυφosatη, προορίζεται, κατά τη συνήθη χρήση της, να απελευθερωθεί στο περιβάλλον λόγω της ίδιας της λειτουργίας της και, συνεπώς, οι δυνάμενες να προβλεφθούν εκπομπές της δεν μπορούν να θεωρηθούν ως καθαρά υποθετικές. Εν πάση περιπτώσει, οι εκπομπές της γλυφosatης δεν μπορούν να χαρακτηρισθούν μόνον ως δυνάμενες να προβλεφθούν εκπομπές. Πράγματι, οι ζητηθείσες μελέτες αποτελούσαν μέρος του φακέλου για την ανανέωση της έγκρισης της δραστικής ουσίας γλυφosatη.

Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η γλυφosatη καταχωρίστηκε ως δραστική ουσία από την 1η Ιουλίου 2002. Έκτοτε, η γλυφosatη έχει εγκριθεί στα κράτη μέλη και έχει πράγματι χρησιμοποιηθεί σε φυτοπροστατευτικά προϊόντα. Η γλυφosatη είναι από τα πλέον ευρέως χρησιμοποιούμενα ζιζανιοκτόνα στην Ένωση. Οι εκπομπές της γλυφosatης στο περιβάλλον είναι, επομένως, πραγματικές. Η εν λόγω δραστική ουσία είναι, μεταξύ άλλων, παρούσα υπό τη μορφή υπολείμματος στα φυτά, το νερό και τις τροφές. Οι ζητηθείσες μελέτες είναι, συνεπώς, μελέτες που αφορούν τον καθορισμό της καρκινογονικότητας και της τοξικότητας μιας πράγματι παρούσας στο περιβάλλον δραστικής ουσίας.

Το Γενικό Δικαστήριο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η EFSA δεν μπορεί να υποστηρίξει ότι οι ζητηθείσες μελέτες δεν αφορούν πραγματικές εκπομπές ούτε τις συνέπειες πραγματικών εκπομπών.

Όσον αφορά το επιχείρημα της EFSA ότι η τυχόν σχέση με εκπομπές στο περιβάλλον δεν επαρκεί ώστε οι μελέτες αυτές να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού του Aarhus, το Γενικό Δικαστήριο επισημαίνει ότι από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η έννοια των πληροφοριών που «αφορούν εκπομπές στο περιβάλλον», κατά τον κανονισμό του Aarhus, δεν

³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με τη διάθεση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά και την κατάργηση των οδηγιών 79/117/ΕΟΚ και 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ 2009, L 309, σ. 1).

περιορίζεται στις πληροφορίες που καθιστούν δυνατή την αξιολόγηση των ίδιων των εκπομπών, αλλά καλύπτει και τις πληροφορίες που αφορούν τις επιπτώσεις των εκπομπών αυτών.

Επομένως, το κοινό πρέπει να έχει πρόσβαση όχι μόνο στις πληροφορίες σχετικά με τις εκπομπές αυτές καθεαυτές, αλλά και στις πληροφορίες που αφορούν τις περισσότερο ή λιγότερο μακροπρόθεσμες συνέπειες των εκπομπών αυτών στην κατάσταση του περιβάλλοντος, όπως είναι οι συνέπειες που έχουν οι εν λόγω εκπομπές στους μη στοχευόμενους οργανισμούς. Πράγματι, το συμφέρον του κοινού να έχει πρόσβαση στις πληροφορίες σχετικά με τις εκπομπές στο περιβάλλον έγκειται ακριβώς όχι μόνο στο να γνωρίζει τι απορρίπτεται ή τι είναι προβλέσιμο ότι θα απορριφθεί στο περιβάλλον, αλλά και στο να κατανοήσει τον τρόπο με τον οποίο το περιβάλλον κινδυνεύει να επηρεαστεί από τις εν λόγω εκπομπές.

Η έννοια των «πληροφοριών που αφορούν εκπομπές στο περιβάλλον» πρέπει να ερμηνεύεται ως καλύπτουσα όχι μόνο τις πληροφορίες σχετικά με τις εκπομπές αυτές καθεαυτές, δηλαδή τα στοιχεία που αφορούν τη φύση, τη σύνθεση, την ποσότητα, την ημερομηνία και τον τόπο πραγματοποίησης των εκπομπών αυτών, αλλά και τα δεδομένα που αφορούν τις περισσότερο ή λιγότερο μακροπρόθεσμες, επιπτώσεις των εν λόγω εκπομπών στο περιβάλλον. Το Γενικό Δικαστήριο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι πρέπει να κριθεί ότι οι ζητηθείσες μελέτες συνιστούν πληροφορίες «που αφορούν εκπομπές στο περιβάλλον» και ότι θεωρείται ότι υπάρχει υπερισχύον δημόσιο συμφέρον το οποίο επιβάλλει τη γνωστοποίησή τους. Συνεπώς, η EFSA δεν μπορούσε να αρνηθεί τη γνωστοποίησή τους, με την αιτιολογία ότι τούτο θα έθιγε την προστασία των εμπορικών συμφερόντων των ιδιοκτητών των ζητηθεισών μελετών.

Στην υπόθεση T-716/14 Tweedale, το Γενικό Δικαστήριο ακυρώνει την προσβαλλόμενη απόφαση κατά το μέρος που η EFSA αρνήθηκε τη γνωστοποίηση ολόκληρων των ζητηθεισών μελετών, με εξαίρεση τα ονόματα και τις υπογραφές των μνημονευόμενων σε αυτές προσώπων.

Στην υπόθεση T-329/17 Hautala κ.λπ., το Γενικό Δικαστήριο ακυρώνει την προσβαλλόμενη απόφαση κατά το μέρος που η EFSA αρνήθηκε να παράσχει πρόσβαση στα τμήματα «υλικό, πειραματικές συνθήκες και μέθοδοι» και «αποτελέσματα και αναλύσεις» των ζητηθεισών μελετών.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Κατά της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου μπορεί να ασκηθεί αναίρεση, περιοριζόμενη σε νομικά ζητήματα, ενώπιον του Δικαστηρίου, εντός δύο μηνών από της κοινοποίησής της.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή ακυρώσεως αποσκοπεί στην ακύρωση πράξεων των οργάνων της Ένωσης που αντιβαίνουν στο δίκαιο της Ένωσης. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τα κράτη μέλη, τα όργανα της Ένωσης και οι ιδιώτες μπορούν να ασκήσουν προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του Δικαστηρίου ή του Γενικού Δικαστηρίου. Αν η προσφυγή είναι βάσιμη, η πράξη ακυρώνεται. Το καθού όργανο της Ένωσης οφείλει να καλύψει το ενδεχόμενο κενό δικαίου που δημιουργεί η ακύρωση της πράξεως.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Γενικό Δικαστήριο

Το πλήρες κείμενο των αποφάσεων ([T-716/14](#) και [T-329/17](#)) είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση των αποφάσεων διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106